

IL-PRESEPJU

Harga 85 - Awwiss 2015

*Fuljett mahruġ mill-
Għaqda Ħbieb tal-Presepu Malta*

c/o Amaltea, 56, Triq il-Marg, Attard ATD 2382 - Malta

Newspaper Post

Fuljett maħruġ kull tliet xhur
mill-Għaqda
Hbieb Tal-Presepu,
Malta.

VO/0844

*Kull korrispondenza
għandha tiġi indirizzata
lis-Segretarju,
is-Sur Charles A. Bellia
'Amaltea'
56, Triq il-Marg,
Attard ATD 2382,
Malta*

IL-PRESEPU
jitqassam lill-membri
tal-Għaqda u għalhekk
biex tirċevih hallas
il-miżata ta' €5 kull sena
lill-kaxxier.

Kontribuzzjonijiet oħra
tagħkom halli jinfedew
il-ħlasijiet ta'
l-istampar huma ferm
apprezzati.

Apprezzament speċjali jmur
għas-Sinjura Jessie Chircop
li hadet ħsieb
il-‘proof-reading’

Werrej

L-Editorjal.....	3
Kelmtejn mill-President.....	4
Milied Fis-Sajf.....	5
Paġna Għat-Tfal.....	7
It-Thejjijiet għall-Priedka tal-Milied Bdew.....	8
Milied f'għoli ta' 432km 'il fuq mid-Dinja.....	9
Wirja fis-Sala San Frangisk.....	10
Applikazzjoni.....	11
Id-Djarju tal-Milied 2015.....	12
Mill-Memorji ta' Tfuliti.....	13
Ġurnata Għawdex.....	15
Table Show u Mercatino.....	15

Stampat: **BEST**

Print CO. LTD

Zurrieq Road, Qrendi.
Tel: 2168 0789, 2164 9012
bestprint@maltanet.net

Setting:
Aldo Busuttil

**L-Għaqda Hbieb tal-Presepu Malta, tixtieq tiringrazzja
lil kull min kiteb f'din il-ħarga tal-fuljett.**

L-Editorjal

Jekk fid-dinja taħseb li kollox ward u żahar tkun żbaljat bil-kbir. Il-bniedem dejjem jahseb li la kollox miexi bla ntoppi jkun qieghed fil-ġenna tal-art. Hekk jahseb il-bniedem li ma jkunx għadu fehem id-dinja x'taf toffri. La ġejna mwielda, bil-fors ikollna nimxu l-mixja tagħna sakemm il-Mulej isejhilna.

Nhar il-11 ta' Ġunju ta' din is-sena, nhsadna bl-ahbar li Tessie, l-mara ta' Victor Darmanin, marret tiltaqa' mal-Mulej wara marda qasira u kiefra. Tbikkimna!. Ma ridniex nemmnu. F'Novembru tas-sena l-oħra konna flimkien fil-mawra li għamilna fi Sqallija fejn l-Għaqda Hbieb tal-Presepju Malta esebiet wirja ta' Presepji. Kienet fuq tagħha u ma kien jidher xejn hażin fiha. Imma d-destin hekk ried. Tessie marret issa tiltaqa' ma' dak il-Bambin li tant kienet tiehu gost tpoġġi fil-grotta tal-presepju. Issa qed tarah wiċċ imbwiċċ. Min jaf jekk hux l-istess bħal ma kienet timmaginaH hawn isfel. Min jaf...?

Grazzi Tessie tal-għajjnuna li dejjem tajt lill-Għaqda. Tal-ħegġa kbira li kellek lejn il-ġid tal-membri kemm tal-Għaqda kif ukoll tal-għajjnuna kbira li tajt fil-parroċċa tal-Kalkara. Grazzi. Tlifniek!!

Kos meta nisma' u nagħrbel kif il-hajja taf tagħġen il-bniedem tfakkarni fil-mixja ta' Marija Omm Ġesù. L-anglu habbrilha li kellha ssir Omm Alla. Thawdet u tfixklet. Ma kinitx taf x'ser tagħmel....taċċetax jew le. L-anglu habbrilha li l-Ispirtu Santu kien ser jinzel fuqha u jkun magħha tul il-mixja fuq din l-art. Ma fehmitx. Staqsiet l-anglu Gabriel kif qatt jista' jkun dan la hi ma tagħraf l-ebda raġel. U reġa' l-anglu qallha li dak li ser ikun immissel fil-ġuf tagħha kien frott l-Ispirtu Santu. Ghalkemm konfuza, aċċettat. Minn hemm bdiet il-missjoni ta' Omm li daqet il-ferħ u l-imrar li taf tisqi l-hajja ta' kuljum. Dejjem sabet il-qawwa tal-Ispirtu s-Santu warajha. L-għarus tagħha San Ġużepp, ukoll thawwad u tfixkel bl-ahbar tat-tqala tal-għarusa tiegħu. Kif... l-aktar mara li qatt ħabb ittradietu? Ma jstax ikun u dam itella' u jnizzel jekk jitlaqhiex u jharrabha biex la hu u l-anqas l-għarusa ma jigu fi lsien in-nies. Izda kif nafu sew dan ma sehħx għax mhux talli ma warrabiex, izda hadha għandu u bis-saħha tal-Ispirtu s-Santu, li qatt ma telaqhom, mexa t-triq kollha magħha, u wara li welldet, ma' binha Ġesù!

Il-bniedem dejjem jahseb li waħdu jista' jegħleb il-gwaj li jiġi għal ma' wiċċu. Naħsbu li aħna b'saħħitna biżżejjed li kapaċi niġġildulhom. Hekk aħna magħmulin. Kieku tajjeb li nkunu nies ta' fibra u determinazzjoni. Wehidna ma aħna xejn. Il-ġrajja tat-twelid tal-Bambin hija mibnija fuq il-qawwa tal-Ispirtu Santu. Sa minn dejjem kien preżenti fil-hajja ta' kull bniedem. Tajjeb li nerġġhu nroddu lura il-post li jixraqlu anke fil-presepju fqajjar li aħna nibnu fid-djar tagħna. Tajjeb li ma nħalluhx barra mill-kollezzjoni ta' pasturi li jkollna jsebbhu l-presepju. Tajjeb li nerġġhu nibdew nagħtu l-importanza lill-Ispirtu s-Santu b'forma ta' hamiema mdendlel f'nofs il-grotta. Fuq kollox bis-saħha Tiegħu Marija saret Omm Alla. Ejjew, hbieb, nerġġhu nroddu lura l-qima li jisthoqqlu lejn l-Ispirtu Santu.

Kelmtejn mill-President

Andrew Spiteri ●
President

Hbieb,

Wasalna fit-tielet kwart tas-sena, is-sajf daħal b'saħħtu u ffit ħallielna kuragg niċċaqilqu. Minkejja din il-hidma fi hdan l-Għaqda irrankat mhux ħażin. Bhas-soltu meta wasal Mejju, bdejna b'sensjela ta' lectures fejn kellna kelliema nteressanti hafna fuq l-arti u l-kultura marbuta mal-presepju. Hawn nixtieq niringrazzja lis-Sinjuri Alfred Camilleri Cauchi, Victor Aguis u Pawlu Muscat għax-xogħol li ħadu biex ippreparaw it-taħdidiet tagħhom. Il-membri, li attendew f'numru sabiħ għal dawn il-lectures segwew b'attenzjoni dak kollu li ntqal u sar. Dan juri li l-membri tagħna apprezzaw dawn il-laqgħat u jagħmlulna kuragg għal futur.

Sadanittant membri tal-Kumitat imbarkaw fuq xogħol biex is-sala l-kbira u l-kmamar l-oħra jingħataw dehra iktar professjonali u pjaċevoli għall-wirja annwali ta' din is-sena. Qed isir xogħol ta' elettriku kif ukoll xogħol marbut mad-dehra ġenerali tal-post, anke jekk l-umdità qed tkun ta' ostaklu kontinwu. Hemm hafna xogħol xi jsir biex jitwettaq dan il-proġett, għalhekk nixtieq niehu din l-opportunita u nappella lill-membri tagħna biex min ikollu xi ffit ħin liberu jiġi jgħati daqqa t'id. Ahna qegħdin niltaqgħu kull nhar ta' Tlieta fl-4.30pm fis-sala San Frangisk. Xi tazza kafé nagħmlulkom ukoll.

Grazzi hafna u nselli għalikom u għall-familji tagħkom.

A-President
u Kunsill Amministrattiv
jistiednu lilek u l-familja tiegħek
għat-Tberik u Inawgurazzjoni tal-

WIRJA ANNWALI TA' PRESEPIJ
fis-Sala San Frangisk
Triq Melita, Valletta.

A-Ġimgħa 4 ta' Diċembru, 2015, fis-6.30 p.m.

Milied fis-Sajf

Marianne Tabone ●

Karen u Charles kienu ġenituri ta' tifla ta' hames snin jisimha Mariah. Kienet il-mimmi t'għajnejhom. Kienet waslet wara għaxar snin ta' hajja mizzewġa. Kienu ilhom li qatghu qalbhom li jkollhom it-tfal. Imma darba waqt vizta għand it-tabib tagħha Karen kellha sorpriża kbira. It-tabib qalilha li kienet harġet tqila. Kemm kemm felhet tasal id-dar biex tghid lil Charles. It-tnejn hassewhom li kienu rċevew rigal kbir minn għand il-Mulej. It-twelid kellu jsehh għall-ħabta tal-Milied.

Iż-żmien ta' stennija fl-aħħar għadda. Karen spiss kienet iġġib quddiem għajnejha lill-Madonna tistenna t-twelid ta' binha Ġesù. Dik is-sena l-Milied kien aktar reali mis-soltu. It-tabib ma kienx mar żmerċ. Mariah rat id-dawl tad-dinja għall-ewwel darba jumejn qabel il-Milied. Malli saru jafu li kien se jkollhom tifla mill-ewwel iddeċidew li jsemmuha Mariah.

Bl-istint ta' omm Karen ma damitx ma ndunat li kien hemm problema fis-saħħa ta' Mariah. Karen wahhlet f'moħħha li Mariah ma kinetx tajba għal kollox. Barra minn hekk għalkemm twieldet wara disa' xhur kienet iċken milli suppost. It-tabib qalilhom li t-tarbija kienet xi ftit ċkejna. Kellu suspett li kellha Down Syndrome. Kienet se tibqa' l-isptar għall-osservazzjoni għal ftit ġimghat.

Il-ftit ġimghat karkru xahrejn. Darba t-tabib baġhat għal Karen u Charles u tahom aħbar xejn sabiha. In-nuqqas ta' żvilupp fit-tifla ma kienx biss fid-daqs ta' ġisimha imma anke fl-organi tagħha. Minn testijiet li kienu sarulha kien deher li qalbha ma kienetx taħdem sewwa. Barra minn hekk dak li kien issuspetta t-tabib kien veru. It-tifla kellha l-kundizzjoni msejha Down Syndrome.

Kien se jibgħatha d-dar imma kellhom jibqgħu joħduha l-isptar regolarment. B'qalbhom tqila bin-niket iż-żewġ żgħażaġh harġu biha. Il-kamra tan-nursery fid-dar kienet ilha lesta. Għalkemm Mariah ma kinitx perfetta kif kienu xtaqu, xorta ddeċidew li jilqgħuha b'party. Stiednu lil tal-familja u xi ħbieb tal-qalb u għamlu festa. Il-mistednin ammiraw il-kuraġġ tagħhom imma tghallmu mill-ewwel li Mariah kienet tarbija bħall-oħrajn u ma kellhomx joqgħodu jithassruha.

Iż-żmien għadda u Karen u Charles baqgħu jiehdu liċ-ċkejna l-isptar regolarment. Imma ma nholqux problemi godda. Il-ġenituri kienu jirringrazzjaw 'l Alla ta' kull ġurnata li kienet tghaddi. Meta għalqet tliet snin bdiet tmur l-iskola. Kienet fl-istess klassi tat-tfal tamparha għax il-policy tal-iskola kienet li jintegraw tfal b'hiliet differenti fl-istess klassi tat-tfal l-oħra. Sewwa l-għalliema u sewwa t-tfal aċċettawha bħalha wahda minn shabhom. Qatt ma kienu jhalluha wehidha. Fil-break kienu jilagħbu magħha. Kienet ferhana u kienet tmur l-iskola bil-qalb.

Meta Mariah għalqet erba' snin Karen ħadtilha cake sabiħ fil-klassi. Għajnejn it-tifla xegħlu meta rat lil ommha diehla bil-cake. Bl-għajnuna tal-akbar ħabiba tagħha tfiet ix-xemgħat ta' fuqu. Peress li kien dalwaqt wasal il-Milied il-cake serva ta' parti mill-festa.

Il-hajja baqgħet sejra hekk sakemm darba fost l-oħrajn Mariah hassha ħazin waqt li kienet qegħda tilgħab hdejn ommha. Karen indunat mill-ewwel u ċemplet lit-tabib. Dan eżaminaha ħafif u qalilha biex tohodha l-isptar. L-ispeċjalista li raha qal lil Karen li l-hajja ta' Mariah

kienet qeghda toqrob lejn it-tmiem. Karen u Charles ftehm u li johduha d-dar fl-ambjent li kienet taf la ma kien hemm xejn li jista' jsir biex tfiq. Qalbha, li kienet difettuza, ma felhitx aktar.

Poġġew is-sodda tat-tifla fil-kamra tagħhom biex tkun taht għajnejhom anke bil-lejl u hekk għaddew ġimagħtejn. Karen dahhlet f'moħħha li Mariah kellha tgawdi l-aħħar Milied. Armat il-Presepju fil-kamra fejn setgħet tarah iċ-ċekjkna. U kif kienu jagħmlu fi żmien il-Milied kienu jgħidu talba quddiemu. Mariah ma kinitx taf titkellem imma kienet thares lejn xufftejn ommha u ċċaqlaq halqha qisha biex tgħid bhalha. U hekk għamlet issa. Il-fatt li kien Awwissu ma kienx jimporta għat-tifla. Dak il-Bambin tal-Presepju xorta kienet thobbu u Hu kien iħobbha wkoll. Sikwit kienet titfagħlu bews b'dik l-id ċekjkna tagħha. It-tfal li ġew jarawha fehmu li aktar mill-fatt li l-Milied jigi f'Diċembru hu mportanti li Mariah thoss lill-Bambin magħha.

Tliet ġimghat wara deher ċar li t-tifla kienet waslet fl-aħħar. It-tabib ġie bħas-soltu u kkonferma dak li kienu qegħdin jahsbu. Karen mexxiet is-sodda tagħha eqreb lejn il-Presepju u bdiet tkellem lill-Bambin f'isem iċ-ċekjkna. Dak il-hin Mariah fethet għajnejha, ħarset lejn il-Presepju u mbagħad lejn ommha u missierha u hadet l-aħħar nifs. Marret tingħaqad mal-Bambin li bl-innoċenza tagħha kienet tant thobb.

It-tabib stqarr magħhom li Mariah kienet kompat daqshekk fit-tul sforz il-kura tagħhom u anke bis-saħħa tal-kumpanija tal-Bambin li kienet iżżomm hdejha. Fil-funeral tat-tifla armaw presepju ċekjken fuq l-aħħar tarġa tal-artal. Kien l-aħħar tislma lil dik it-tifla li twieldet fi żmien il-Milied, li kienet tant thobb dik il-festa u li kienet tant issib wens mal-Bambin tal-Presepju.

Fid-dar il-Presepju qatt ma halla postu minn fejn kienet hallietu Mariah. Il-Milied li kien ġie fis-Sajf dik is-sena minn hemm 'il quddiem baqa' preżenti matul is-sena kollha.

Għanijiet tal-Għaqda Hbieb tal-Presepju huma:

- *Li l-presepju jkompli jinbena fil-familji Maltin fil-Milied*
- *Li tkabbar aktar sens ta' hiberija fost id-dilettanti tal-presepju*
  - *Li tappoġġja x-xogħol tal-artisti u tal-kittieba fejn jidhol artigġjanar u letteratura konnessi mal-presepju*
- *Li torganizza korsijiet u lectures konnessi mal-bini tal-presepju*
  - *Li twaqqaf wirja permanenti tal-presepju*
- *Li toħloq relazzjonijiet kemm fuq bażi nazzjonali u internazzjonali ma' entitajiet simili. Dawn ir-relazzjonijiet iservu għal bdil ta' aħbarijiet kif ukoll għal pubblikazzjonijiet dwar xogħlijiet tal-presepju.*

Pagna għat-Tfal

Marianne Tabone ●

Kantanta Ċkejtna

Christiana kellha vuċi sabiha hafna. L-ewwel ma ndunat biha kienet l-ghalliema tat-tieni sena tal-Primarja. Darba qrib il-Milied xtaqet tqabbd tifla biex tkanta solo innu tal-Milied u jakkumpanjawha l-kor tal-klassi. Bdiet tipprova t-tfal wahda wahda imma bdiet taqta' qalbha ghax min beda jistona minn hawn u min beda jitfixkel minn hemm.

Imbagħad waslet Christiana. Kienet tifla b'wiċċ ma tpingiehx. Imma peress li waqt il-lezzjonijiet kienet kwieta hafna, l-ghalliema qabbditha tkanta imma bil-kemm ma aljenatx ruhha. Imma malli l-lehen angeliku tat-tifla beda jinstema' l-ghalliema harsiet mistagħgħba lejha. Ma kellha ebda dubju. Christiana kellha tkun dik li tkanta wehidha u l-kor ikompli magħha. Qatt ma basret li dik it-tifla daqsekk kwieta kellha vuċi daqshekk sabiha. Minn dik is-sena 'l quddiem it-talent tat-tifla kiber magħha u kull sena l-ghalliema kienu jqabbduha tiehu sehem f'kull attivita tal-iskola. F'Jum il-Premjazzjoni, fil-Concert ta' Jum l-Omm u anke fil-Milied.

Darba grat diżgrazzja. Ommha kienet qegħda ssajjar u b'aljenazzjoni laqtet it-taġen li kien fih laħam jinqela. B'xorti hazina dak iż-żejt jikwi gie fuq wiċċ Christiana. Malajr malajr ommha ħaditha l-isptar. Is-sinjal tal-hruq baqa' fuq dak il-wiċċ sabih tat-tifla. Kien se jkollha bżonn tagħmel operazzjonijiet kull tant żmien biex il-ġilda mahruqa tinbidel b'ġilda ġdida minn partijiet differenti ta' ġisimha. Naħa wahda ta' wiċċha baqa' sabih imma n-naħa l-oħra sofra sfregju kbir. Bil-mod il-mod bl-inkuraragġiment tal-ghalliema reġgħet bdiet tkanta. Għall-ewwel fil-klassi quddiem shabha biss. Il-kunfidenza bdiet tiżdied u għalkemm wiċċha kien imhassar imma bdiet trabbi l-kuraġġ.

Kien qed joqrob il-Milied u bħal ma kienet tagħmel kull sena, l-ghalliema bdiet tarma l-Presejju. Kienu jitolbu flimkien quddiem il-Bambin ċkejken billi jingabru flimkien. Darba xi hadd tefa ġebbla minn barra t-triq u giet fuq il-Bambin tal-Maxtura. Laqtet eżatt wiċċu u naħa minnhom inkiser.

It-tfal riedu jġibu iehor ġdid. Imma l-ghalliema kellha hsieb iehor. Dak il-Bambin kien tista' tgħid kopja ta' wiċċ Christiana. Il-ġebbla laqtet il-wiċċ tal-Bambin fuq in-naħa tax-xellug kif kien ġralha Christiana. L-ghalliema hadet iċ-ċans u qalet lit-tfal li avolja wiċċ il-Bambin ma kienx bħal qabel, imma kien baqa' l-istess Bambin. Mhux il-perfezzjoni l-aktar importanti.

Christiana fehmet u aċċettat li tiehu sehem fil-'concert' tal-Milied. Dak il-lehen ta' angļu dewa mas-sala. Kulhadd ammira l-kuraġġ tagħha. Kien hemm anke ġenituri mistiedna. Hafna kienu dawk li għajnejhom bdew idemmghu. It-tfal tal-klassi tagħha hassewhom kburin li kellhom dik it-tifla magħhom.

Il-qofol tal-okkażjoni ntlahaq meta armaw Presejju ħaj bit-tfal minn kull klassi. Dik li għamlet il-parti tal-Madonna zammet Bambin f'idha. San Ġuzepp kien hdejha jħares lejn it-Tarbija Divina. Meta dak it-tableau kien lest, Christiana harġet minn wara l-kwinti u bdiet tkanta l-innu 'Ninni La Tibkix Iżjed' hdejn il-familja qaddisa. Qlub l-udjenza, tfal u kbar, intlew bl-emozzjoni. Dak il-presejju magħmul minn tfal ċkejknin ġab il-lejl fl-ghar ta' Betlehem preżenti f'dik is-sala.

It-tnejjiet għall-priedka tal-Milied bdew.....

Frans Chircop ●

Bhalissa l-jiem tal-festi tal-Milied għadhom naqra 'l bogħod biex nibdew inħossu l-ferħ tagħhom. Pero' meta jasal Novembru u l-bidu ta' Diċembru nibdew naraw vetrini mimlija b'mitt ġid, b'tant u tant affarijiet li llum nassoċjaw ma' dawn il-festi tant għeżiež tat-twelid tal-Bambin. Tibda tara xinxilli jleqqu, bozoz iteptu u juruk li kull kulur huwa mportanti biex ixerred il-ferħ tal-Milied. Xi ngħidu għall- hlewriet?! Qsim il-qlub bir-riħa tfuħ tagħhom u tentazzjoni għal min huwa bid-dieta. Pasturi u presepji flimkien mas-siġra tal-Milied, jibdew jidhru kull fejn thares. Imma għall-Maltin li jiffrenkwentaw il-quddiesa ta' nofs il-lejl jafu li l-qofol ta' dik il-funzjoni tkun il-priedka tal-Milied minsuġa min tifel zghir u llum il-ġurnata minn bniet ukoll. Dawn aktarx li jkunu taħt l-għaxar snin. Fost id-drawwiet kollha tal-Milied forsi din hi l-aktar waħda li nistgħu ngħidu li hloqna ahna, cioè' missirijietna. U min aħjar minn tifel innoċenti jista' jwassel il-messaġġ ta' Ġesù Bambin?

Bhal issa tibda tfttxija għat-tifel li jkun ser jagħmel il-priedka tal-Milied. Il-Kappillan jibda jhuf flimkien mal-membri tal-Mużew biex jaraw liema tfajjel jista' jkun l-aktar kapaċi jinseġ it-tfihir lejn il-Bambin. Tajjeb li wieħed jiftakar kif origina dan l-avveniment. Jingħad li l-eqdem priedka li giet irregistrata u li nafu biha hi dik li saret miċ- ċekjen Ġorġ Sapjanu fl-1884 fil-parroċċa ta' Hal Luqa. Ftit ftit din id-drawwa, li ntoghgbot hafna meta saret, bdiet tinfirex ma' Malta u Ghawdwx kollha. Kulhadd beda jorganizza l-priedka tat-tifel għall-quddiesa ta' nofs il-lejl.

Naturalment hi battikata għal dak li jkun biex jgħallem lit-tifel li jkun ser jirreċita l-priedka. Tant jirreputiha li t-tifel jitgħallimha bl-amment bħal pappagall. In-nies iriduha u jkunu herqana jistennew biex jixref fuq l-presbiterju t-tifel ixxurtjat. Il-priedka tal-Milied temozzjona lil bosta persuni u faċilment taralhom iġelben ma' haddejhom xi dmugh b'riżultat tal-ferħ li jkunu qed iħossu.

Ftit taż-żmien ilu, din il-priedka kienet tiġi reċitata minn fuq il-pulptu bit-tifel fuq kaxxi jew banketta biex ikun jista' jidher minn isfel bis-suggeritur hdejh ma' l-art biex fejn jehel it-tifel jerga' jlissinlu dik-kelma jew frazi li jkun nesa. Niftakar ta' tifel li kont li dejjem xtaqt nagħmilha l-priedka tal-Milied imma x-xorti qatt ma dahkitli. Hasra għax kont indabbar Bambin kbir u sabih. Hasra, imma aħjar hekk milli għar forsi kont naqa' minn fuq il-pulptu. Kull deni hudu b'ġid!!

Il-Website tagħna toffri kuntatt lil kull min jixtieq isir jaf aktar dwar l-Għaqda Ħbieb tal-Presepju – Malta. Għaddi l-indirizz lil ħbiebek u qrabatek speċjalment emigranti.

www.presepjumalta.org

Milied f'għoli ta' 432km 'il fuq mid-dinja

Paul Xuereb ●

Nhar il-Milied tas-sena 1973 inkitbet paġna storika fil-qasam tat-titjiriet umani fl-ispazju. Dakinhar żewġ astronawti Amerikani, Gerald P. Carr u William R. Pogue għamlu 'mixja' spazjali ta' seba' sigħat – l-itwal waħda sa dakinhar biex josservaw aħjar il-kometa Kohoutek li kienet madwar 122 miljun kilometru bogħod mid-dinja.

Ħadu wkoll ritratti interessanti tal-kometa fejn osservaw li kellha żewġ idnub, wiehed abjad magħmul minn formazzjoni ta' trab kosmiku u l-iehor blu li kien gass. Dawn kienu twal 12-il miljun kilometru u dejjem it-tul jiżdied. Il-kometa ssemmiet għall-astronomu Ċekoslovakk Dr. Lubos Kohoutek li kien osservaha għall-ewwel darba nhar is-7 ta' Marzu ta' l-1973 mill-osservatorju ta' Hamburg fejn issa kien stazzjonat. Dakinhar il-kometa kienet riesqa lejn ix-xemx b'velocità ta' 225,000 kilometru fis-siegħa.

Nhar il-15 ta' Jannar ta' l-1974 il-kometa resqet f'eqreb distanza lejn id-dinja meta kienet 120 mijun kilometru bogħod, iżda ftit setghu jarawha biss bl-għajn bla użu ta' xi strument ottiku. Minbarra l-ekwipaġġ Amerikan, fl-istess Milied, kien hemm ukoll żewġ kosmonawti Russi fl-ispazju li ttellgħu biex josservaw kwiekeb f'konstellazzjonijiet differenti u naturalment jieħdu ritratt tal-kometa Kohoutek. It-titjira Russa fejn kellha lil Pyotr Klimuk u Valentin Lebedev, damet biss ġimgħa.

L-ekwipaġġ Amerikan, li dam 84 jum fl-ispazju ġewwa l-istazzjon Skylab 1 dam 20 jum josserva bl-aktar dettal il-kometa. Wara li għamlu 1213 dawra mad-dinja rritornaw lura nhar it-8 ta' Frar tal-1974 fuq il-vettura Skylab 4. Skylab 1 ġie sparat fl-ispazju fit-13 ta' Mejju tal-1973 u wara li dar madwar id-dinja għal 34,981 darba tfarrak mal-atmosfera dinjija fil-11 ta' Lulju ta' l-1979.

Soyuz 13, il-vettura li fuqha kien hemm Kilmuk u Lebedev, ittellgħet fit-18 ta' Diċembru ta' 1973 u wara vjaġġ ta' 188 siegħa, tniżżlet l-għada tal-Milied fejn ġabu magħhom l-ewwel informazzjoni li ttieħdu mill-ispazju tal-kometa Kohoutek. Żgur li din il-Kometa kienet l-aktar waħda ta' zmienna li kienet studjata u ffotografata daqstant bir-reqqa mill-bniedem li kien f'pożizzjoni ferm tajba 432 kilometru 'l fuq mid-dinja. F'dan l-għoli, l-atmosfera dinjija li tant tfixkel l-astronomi fir-riċerka spazjali, tkun minima u b'hekk l-asrtonawti jkollhom vantaġġ fuq l-astronomi li huma wkoll għamlu l-istudju tagħhom minn diversi teleskopji mferrxa mad-dinja.

Il-kometa tal-Milied tas-sena 1973 terġa toqrob lejn id-dinja madwar 75,000sena ohra.

WIRJA FIS-SALA SAN FRANĠISK

5 ta' Diċembru – 20 ta' Diċembru, 2015

Regoli għall-parteċipazzjoni

1. Kull membru tal-Għaqda li jkollu l-miżata tal-2015 imhallsa jista' jiehu sehem fil-Wirja billi jimla l-formola li tinsab f'dan il-fuljett u jibgħatha lis-Segretarju.
2. **Biex wiehed jesibixxi l-presepu/i tiegħu fil-wirja ikun mitlub jagħmel donazzjoni għal kull presepu. Din id-donazzjoni ssir billi jintbagħtu 8 bolli tas-26 centeżmu mhux użati mal-applikazzjoni**
3. Kull parteċipant jista' jippreżenta sa żewġ presepi; iżda l-Kumitat jista' jirrifjuta xi presepi minhabba nuqqas ta' spazju, livell ta' xogħol baxx jew xi raġuni oħra valida.
4. Presepi li jkunu deħru f'xi wirjiet oħra jistgħu ma jiġux aċċettati għall-Wirja.
5. Il-qisien tal-presepi m'għandhomx jaqzbu il-75cm faċċata u 50cm fond. Presepi li jkunu ikbar, iżda ma jaqzux il-100cm wisa' u 60cm fond jiġu aċċettati sakemm l-ispace barra l-vestrini jippermetti.
6. It-tqassim tal-presepi fis-swali tal-wirja jsir mill-Kumitat u hadd ma jista' jirriserva postijiet.
7. Il-presepi jiġu esibiti għar-riskju tal-propjetarji tagħhom. Għalhekk il-prezenza tal-esibituri waqt il-wirja hija importanti.
8. Presepi li jkollhom dwal ġo fihom, irid ikollhom biċċa 'twin sheeted flex' ta' mhux inqas minn tliet metri kif ukoll 'fused plug 13 amp'. Hadd ma jkun permess li jikkonnettja l-presepu tiegħu mas-sistema tal-elettriku mingħajr il-permess tal-Kumitat.
9. Il-Kumitat ma jkunx responsabbli għal xi hsarat li jistgħu isiru lil xi presepi minhabba li l-vultaġġ tal-bozoz, transformers jew muturi ma jkunux jaqblu ma' dak tal-Enemalta - 240Volt. **Presepi li jkun fihom l-ilma ma jitpoġġewx fil-vestrini.**
10. Il-presepi għandhom jitwasslu mill-propjetarji tagħhom fis-Sala San Franġisk bejn il-**Hadd 22 ta' Novembru u t-29 ta' Novembru 2015** f'dawn il-hinijiet: **mit-Tnejn sal Ġimgħa bejn il-5.00 u 7.15p.m. Is-Sibt u Hadd bejn id-9.00 a.m. u 12.00 (nofsinhar).**
11. Kull membru li japplika biex jesibixxi presepu/i fil-Wirja irid jimpenja ruħu li jattendi fis-sala waqt il-wirja għal ta' l-inqas **tliet** nofs ta' nhari. Kull parteċipant hu mitlub li jimmarka **6 nofs ta' nhari fuq il formola tal-applikazzjoni**. Il-Kumitat **ikun jista' jagħmel tlieta minn dawn skond il-htieġa.**
12. Waqt li l-presepi fil-wirja jibqgħu propjeta tal-esibitur; ritratti u/jew videos tal-istess presepi mehuda mill-Kumitat ikunu propjeta esklussiva tal-Għaqda Hbieb tal-Presepu (Malta) u l-Kumitat ikollu d-dritt mingħajr ebda obbligu li jużahom f'pubblikazzjonijiet, ġurnali, DVD's u websites.
13. Bejgħ jew negozjar ta' bejgħ ta' presepi jew partijiet minnhom ma jkunx permess fis-swali tal-Wirja. Membru li jikser dan ir-regolament jista' jitkeċċa mill-Għaqda.
14. Il-presepi ma jistgħux jittieħdu mis-Sala waqt il-Wirja, iżda jridu jibqgħu esibiti sal-Hadd 20 ta' Diċembru, 2015.
15. Il-presepi jistgħu jingabru nhar it-Tnejn 21 ta' Diċembru 2015 bejn it-8.30 a.m. u s-7.00 p.m. Presepi li ma jingabrux dakinhar jittieħdu biss wara l-1 ta' Jannar, 2016. Min ikun jixtieq jiehu l-presepu tiegħu nhar il-Hadd 20 ta' Diċembru wara li tagħlaq il-wirja, għandu javża lil xi membru tal-Kumitat qabel din id-data.

Website: www.presepumalta.org

GHAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU - Malta

WIRJA SALA SAN FRANĠISK – 2015**Applikazzjoni**

Isem u Kunjom: .....

Indirizz: .....

Tel No / Mob: ..... e-Mail: .....

Dettagli dwar il-Presepu: Qisien: Faċċata: ċm Fond: ċm Gholi: ċmMaterjal: Kategorija: Kbar: Tfal:

Immarka hawn taht il-ġranet (6) li fihom int tista tattendi fis-Sala San Franġisk waqt il-Wirja 2015. Il-Kunsill jagħzel biss TLIETA minn dawn. Ara Regolament Nru: 11

DATA	9.00am sa 12.30pm	4.00pm sa 7.00pm	Is-sehem tieghek huwa apprezzat!
SIBT 5.12.2015			Jekk issib xi diffikulta dwar granet jew hinjiet f'din il-lista tiddejjaxx iċċempel lis-Segretarju għal soluzzjoni!
HADD 6.12.2015			
TNEJN 7.12.2015			
TLIETA 8.12.2015			
ERBGHA 9.12.2015			Mob: 9940 6645 <u>GRAZZI</u> Tel: 2143 6174
HAMIS 10.12.2015			Data
ĠIMGHA 11.12.2015			
SIBT 12.12/2015			
HADD 13.12.2015			Firma
TNEJN 14.12.2015			
TLIETA 15.12.2015			
ERBGHA 16.12.2015			Imla din il-formola u ibghatha lis-Segretarju, GHAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU – Malta, 56, Amaltea, Triq il-Marg, Attard ATD2382 sa nhar l-Erbgha 11 ta' Novembru, 2015.
HAMIS 17.12.2015			
ĠIMGHA 18.12.2015			
SIBT 19.12.2015			
HADD 20.12.2015			

Il-Wirja ta' Presepij imtella' mill-GHAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU – Malta tiffirma parti integrali mill-Milied Malti.

Kun parti minn din il-WIRJA biex il-pubbliku japprezza dak li INT qed toffri biex tkabbar it-tradizzjoni tal-MILIED MADWAR IL-PRESEPJU

ID-DJARJU TAL-MILIED 2015

7 ta' Ottubru, 2015	TABLE SHOW b'wirjiet ta' xoghol fuq elettriku, forom ghal-pasturi, pasturi tat-tafal u accessorji oħra. Ikun hemm ukoll bejgh ta' accessorji għall-presepju. Dan kollu fis-Sala San Frangisk mill-5.30 p.m. il-quddiem.
13 ta' Ottubru, 2015	Jibda l-armar tas-Sala San Frangisk ghal Wirja Annwali. Il-membri tal-Għaqda mhegga jagħtu sehemhom fix-xoghol meħtieġ. Niltaqghu kull nhar ta' Tlieta u nhar ta' Erbgha mill-5.30 p.m.
22 ta' Novembru, 2015	Jibdew jintlaqghu l-presepji ghal Wirja Annwali fis-Sala San Frangisk. L-aħħar gurnata ghal dan tkun il-Hadd 29 ta' Novembru.
4 ta' Diċembru, 2015	INAWGURAZZJONI TAL-WIRJA ANNWALI Din l-attivitá tibda fis-6.30p.m.
20 ta' Diċembru, 2015	L-Aħħar jum tal-Wirja Annwali. Ikunu jistgħu jingabru l-presepji wara l-Eghluq.
26 ta' Diċembru, 2015	Inzuru presepji f'Għawdex Attivitá ta' gurnata ghal familja kollha. Dettalji u bookings waqt il-Wirja
29 ta' Diċembru, 2015	Dawra ma' PRESEPJI KBAR f'MALTA. Harġa ta' 4 siegħat bil-coach. Dettalji u bookings waqt il-Wirja.
2 ta' Jannar, 2016	Serata ta' Eghluq is-Sena fis-Sala San Frangisk Wara quddiesa ta' Radd il-Hajr isir riċeviment u jitqassmu tokens u certifikati. Bookings u biljetti mill-Wirja

Għall-GĦAQDA HBIEB TAL-PRESEPJU - Malta, żmien il-Milied huwa ż-żmien li jiġbor ix-xogħol kollu li jkun sar matul is-sena mill-membri tal-Għaqda flimkien mal-Kunsill Amministrattiv biex il-presepju jibqa dejjem fiċ-ċentru tal-Milied Malti.

L-Għaqda tagħna tiehu kull okkażjoni valida biex twettaq l-ghanijiet tagħha u xxerred dejjem aktar l-imhabba lejn il-grotta ta' Betlem. Dan għaliex verament nemmnu li mingħajr il-presepju, il-Milied jibqa' biss festa kummerċjali li tiġi u tmur qisha qatt ma kienet.

Għalhekk, biex kulhadd ikun infurmat u allura jkun jista' jiehju sehem, qed nippubblikaw id-dati tal-attivitajiet li ser iwassluna sa l-aħħar tas-sena meta flimkien niltaqghu u nringrazzjaw lill-Bambin Gesu ta' dak kollu li jkun għamel magħna fl-2015.

Mill-Memorji Ta' Tfuliti

Lydia Valletta ●

Kont ghadni tifla zghira, forsi kelli dawk it-tlett snin , missieri iddecieda li jibni presepju. Ma niftakarx liema zmien tas-sena kien meta beda jahdmu, imma niftakar zgur li ghalija dam hafna jahdem biex lesta dan il-presepju.

Mieghu kien ikun hemm student tal-klassi tieghu biex jghinu, ghax missieri kien ghalliem. Kull nhar ta' Sibt kienu jiltaqghu u jqattghu hin twil ifasslu u jahdmu flimkien. L-istudent kien joqghod ukoll bhala mudell biex missieri jiffirma xi pastur kif xtaq hu. Jien u hija, li hu sena izghar minni konna niehdu gost dehlin u hergin mill-garaxx fejn kienu jkunu qed jahdmu. Niftakar l-art tal-garaxx kienet tkun mimlija bicciet tal-injam, karti tal-ixkejjer u r-riha tal-kolla li missieri kien issajjar u jzomm shuna fuq spiritiera.

Ta' tfal li konna l-kurzita kienet iggegghna naghmlu hafna mistoqsijiet..."dik x'inh?" jew "dak ghal xiex?" Nahseb li konna infixkluhom xi ftit, imma missieri, bil-pacenzja kollha kien joqghod jispjegalna kollox.

Kif ghidt diga, konna ghadna zghar u wicena bil-kemm kien ilahhaq mal-mejda. L-iktar haga li stajna naraw kien l-ghar. Konna niccassaw inharsu lejn dik il-grotta li ghalina kienet tidher fonda hafna. Missieri kien jghidilna li dak l-ghar kien specjali u kien fin-nofs biex kulhadd ikun jista' jara x'kien qed jigri go fih. Kien jghidilna kif f'dan l-ghar ser ikun hemm Gesu Bambin fil-maxtura, l-Madonna kollha hlewwa tiehu hsiebu, u San Guzepp. Fuq gewwa nett tal-ghar kien hemm speci ta' maqjel fejn il-baqra u l-hmara kienu mixhuta jistriehu fuq it-tiben. F'rokna ohra kien hemm nar li San Guzepp kien kebbes biex fuqu jhejji xi ikel. Fid-dahla tal-ghar tpoqgew zewg rghajja jaduraw lil Gesu tarbija, magghom ghandhom xi nghag. Din ix-xena kienet kebbset gewwa qalbi sensazzjoni ta' ferh li ta' tifla zghira li kont ma kontx naf nispjegaha. Imma llum nifhem li dik ix-xena riedet twassal messagg lilna l-bnedmin. Il-grotta ta' Betlem tghallimna li l-Iben t'Alla, li huwa wkoll ir-Re tar-Rejiet, ma marx jitwieled f'palazz, imma ghazel ghar tal-bhejjem u dan biex lilna jurina li m'ghandniex nitkabbru, imma nkunu lesti li numiljaw ruhna.

'Il fuq mill-ghar konna naraw il-kumplament tal-presepju, ghalina kbir hafna bi triq gholja li ma tispicca qatt. F'roqgha fuq il-lemin kien hemm ir-rghajja mdawrin ma' huggiega nar bin-nghag mxerdin mal-gholja. Ir-rghajja kienu jharsu mistaghgba lejn Anglu li kien hemm fuq shaba fil-vicin. Ghal mistoqsija tieghi "Dak x'inhu?", missieri kien spjegalna li r-rghajja kienu specjali ghal Gesu u ghalhekk wera lilu nnifsu lilhom l-ewwel. Kien jghidilna li r-rghajja jirraprezentaw lin-nies umli tad-dinja kollha. Dak il-hin, f'mohhi hassejt li kull bniedem komuni kien specjali ghal Gesu.

Fuq ix-xellug tal-ghar kien hemm triq li tiehu ghal lukanda. Matul din it-triq kien hemm zewg daqqaqa Maltin – wiehed biz-zaqq u l-iehor bic-cimbali. Sthajjltni qed nisma' d-daqq ferriehi tagghom. Kien hemm tnejn ohra mgħannqin flimkien u b'idejhom ma widinthom. Dawn kienu l-ghannejja, li skond missieri kienu jghidulhom 'xriek'. Iktar 'il fuq f'din it-triq kien hemm bidwija taghzaq f'ghalqa. F'rokna ohra kien hemm forn tal-hatab. Il-furnar kien bil-pala f'idu lest biex idahhal il-hobz ghas-shana tan-nar. Hdejn daqsxejn ta' razzett kien hemm

mara oħra li kienet qed titma lit-tigieg, fniek u xi ħamiem.

Issa bdejna t-telgħa sewwa u diġa qed naraw karattri differenti, kulhadd għal triqtu. Hemm mara b'sorra hwejjeg fuq rasha u raġel bit-tilar tal-hobz – nahseb li ġej mill-forn! Raġel ieħor għandu fanal f'idu, forsi biex jara sewwa it-triq tiegħu. Ghalkemm għadu żgħir jidher ftit għajjen, għax qed iserrah fuq bastun. Kwazi wasalna l-lukanda! Induru ma' roqgħa sigar u nkunu hemm. Ara... hemm kaċċatur ħiereg mill-masgar, ser jispara fuq tajra li qed tistrieħ fuq sigra. Ftit il-bogħod mill-masgar hemm wied u fuqu pont tal-injam li jwassal sa' hdejn mithna. Fil-bieb ta' din il-mithna niltaqgħu ma' mara hierga bid-dqiq tagħha mgeżwer sewwa f'sorra.

Kwazi għajjejna nharsu l-fuq imma issa wasalna l-lukanda. Is-sid qieghed fil-bieb; jidher kuntent għax il-lukanda mimlija daqs bajda. Anke fil-bitha qabel tidhol, hemm hafna nies u gmula. Fin-nofs tal-bitha hemm huġġiega taqbad. Skond missieri din qieghda hemm biex min ma sabx kamra fejn jistkenn ikun jista' jishon xi ftit. Dakinhar li tweled il-Bambin, skond missieri, kien il-maltemp u l-bard ukoll. Fil-gholi 'l fuq hemm kewkba kbira tidli. Din tfisser li waslu l-Magi li kienu qed ifittxu r-Re li tweled f'Betlem. Kienet din il-kewba li wriethom it-triq.

Tistgħu taħsbu kif konna nhossuna jien u hija quddiem dan il-presepju. Kull sena missieri kien jistieden lil shabu l-ghalliema biex igibu lit-tfal tal-klassi tagħhom ha jaraw il-presepju tagħna. Kienu jigu, u billi kienu akbar minna, hafna drabi, lili u l-hija kienu jghattuna. Tghidx kemm konna nirrabjaw... hekk sew, il-presepju tagħna u ma nistghux narawh! Missieri bil-kalma kollha kienu jghidilna li dawk in-nies stedinhom hu u għalhekk irridu ntuhom cans jaraw il-presepju sew; għax dawk mhux bhalna li stajna mmorru narawh x'hin u kemm irridu. Imma dak il-presepju kien tagħna u xorta konna niddefsu biex narawh.

Tghidx kemm kont nixxabbat biex nara x'hemm fil-lukanda jew 'il għewwa min dak il-pont. Kemm xtaqt nara sew x'kien hemm fil-fond tal-wied fejn kien jikber hafna qasab. Qatt ma mnexxieli!

Wara t-Tre Re, l-presepju kien jizzarma u jintrefa fuq raff sa ma jasal Milied ieħor. Minn gimghat qabel dan kien isib postu taht it-taraġ, fuq senduq antik. Konna nistennewhom bil-herqa dawk il-granet biex nerġgħu ingeddu l-memorji tas-sena ta' qabel!

Minn dak iz-żmien għaddew hamsin sena; missieri m'ghadux magħna, imma l-presepju li kien għamel għadu shih u qieghed għandi. Kull sena meta joqrob il-Milied, jerga' jsib postu fuq l-istess senduq biex flimkien ifakkruni f'dawk is-snin ta' tfuliti meta bla ma kont naf kont qieghda nibni hajti madwar dik id-daqsxejn ta' grotta fejn tweled Ġesù Bambin indukrat minn ommu Marija u missieru Guzeppi u msahhan min-nifsijiet ta' baqra u hmara.

Kos...kemm memorji, kemm ferh, kemm emozjonijiet! Imma fuq kollox dan il-presepju fih innifsu hu katekezi shiha ta' dak li Ġesù jridna nifhmu... li HU jhobbna lkoll u bla distinzjoni. Sew jekk fqir jew sinjur, minn ġens jew minn ieħor, mill-liema tribu int jew ġej minn triq differenti tal-hajja, int holqien tal-istess Alla. Għalhekk waqt li nammiraw is-sbuhija tal-presepju ejja ndawru ħarsitna lejn dak il-Bambin ckejken u fil-kwiet ta' qalbna ngħidulu: Ġesù IKOLLOK HNIENA MINNA U IDHOL GĦALINA; KUN MAGĦNA F'KULL MA NAGĦMLU U TINA L-QAWWA NHOBBU KIF THOBBA INT. GRAZZI Ġesù BAMBIN.

TABLE SHOW U MERCATINO

Wara li lestejna l-kors dwar il-bini tal-presepju, ser norganizzaw serata li fiha tingħata informazzjoni dwar l-elettriku fil-presepju, pasturi bil-forom, idejat għal tiżjin fil-presepju, eċċ. Ikun hemm ukoll diversi aċċessorji għal bejgħ bi prezzijiet baxxi.

DIN IS-SERATA SER TKUN ESKLUSSIVAMENT GĦAL MEMBRI TAL-GĦAQDA.

Nistennewkom nhar l-Erbgħa 7 ta' Ottubru, 2014 fis-6.00 p.m. Fis-Sala San Franġisk, Triq Melita, Valletta.

GURNATA GĦAWDEX

Is-SIBT 26 ta' Diċembru, 2015
Inżuru għadd ta' presepji maħduma minn diletanti Għawdxin

Nitilqu minn ħdejn l-istatwa ta' KRISTU RE fil-Furjana fis-7.15 a.m.
u niġu lura mal-Vapur tal-5.15 p.m.

**Aktar informazzjoni u Booking waqt il-wirja...
In-numru jkun limitat... għalhekk aħseb kmieni!**

DAWRA MAL-PRESEPJI F'MALTA

Din is-sena ser norganizzaw ħarġa li matulha nżuru xi presepju kbar f'Malta.

Ser tkun ħarġa ta' madwar 4 siegħat bil-coach.

Nitilqu mill-Furjana – ħdejn Kristu Re u nerġgħu lura fl-istess post.

**Aktar informazzjoni u Booking waqt il-wirja...
In-numru jkun limitat... għalhekk aħseb kmieni!**

